

ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้

THE IMAGE OF THE FEMALE PROTAGONISTS IN FLOWER MAZE

ณัฐชา สุขสวัสดิ์^{1*} และปรีดา เกื้อก่ออ่อน²

Natcha Suksawat^{1*} and Prida Kueako-on²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” จัดพิมพ์เมื่อปี 2561 โดยสำนักพิมพ์ แจ่มใส แบบเจาะจง จำนวน 5 ตัว ได้แก่ พันธิวา มีนา เมธชาชา ธิดาวลัย และสร้อยสวัสดิ์

ผลการวิจัยพบว่า “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” มีทั้งหมด 2 ประเด็น ภาพลักษณ์ภายนอก และภาพลักษณ์ภายใน โดยพบว่าภาพลักษณ์ภายนอกสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปร่างหน้าตา และด้านการพูด ภาพลักษณ์ภายในสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ภาพลักษณ์ภายในเชิงบวก พบว่ามี 2 ด้าน ได้แก่ 1.1) ด้านความมีคุณธรรม พบ 3 ด้าน คือ มีเมตตา ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน และมีความกตัญญูต่อบุคคล 1.2) ด้านมีวุฒิภาวะ พบ 3 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถ รักนวลสงวนตัว และควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ 2) ภาพลักษณ์ภายในเชิงลบ พบว่ามี 2 ด้าน ได้แก่ 2.1) การขาดคุณธรรม พบ 2 ด้าน คือ ความแค้นพยาบาท และไม่ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน 2.2) ด้านการขาดวุฒิภาวะ พบ 2 ด้าน คือ ทำตัวไม่เหมาะสม ไม่รักนวลสงวนตัว และควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์, ตัวละคร, วรรณกรรม, นวนิยาย

Abstract

The objective of this research was to study the image of 5 female protagonists, Panthiwa, Meena, Methacha, Thidawan and Saraswati, in Flower Maze, published in 2018 by Jamsai Publishing. The results showed that the image of five protagonists in Flower Maze can be classified as follows; internal and external images. The female protagonists' internal image can be subdivided into 2 aspects; positive internal image (virtues and maturity) and negative internal image (lack of virtue and immaturity). The female characters' external image can be divided into 1) physical appearance and 2) using speech.

Keyword: image, character, literature, novel

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

* Corresponding author, e-mail: S6310789119@pkru.ac.th

1. บทนำ

วรรณกรรมเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ ความรู้ของมนุษย์ โดยผ่านทางด้านภาษา ด้วยการใช้สื่อที่หลากหลาย ตั้งแต่ผนังถ้ำ แผ่นหิน แผ่นดินเผา แผ่นปารีส หนังสัตรี ในอดีตจนถึงกระดาษ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน วรรณกรรมจึงมีความสำคัญ และบทบาทต่อมนุษย์มา ทุกยุคทุกสมัย ในการที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ และความรู้ที่ผู้อื่นถ่ายทอดไว้ วิทยาการต่าง ๆ ในปัจจุบันที่ ได้พัฒนาก็สืบเนื่องมาจากการที่มนุษย์ได้ถ่ายทอด และเรียนรู้ผ่านทางวรรณกรรมนั่นเอง (พงศศักดิ์ สังขวิทยุ, 2548, หน้า 3)

นวนิยายเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ที่ผู้แต่งสมมุติฉาก ตัวละคร เรื่องราว และเหตุการณ์ ต่าง ๆ โดยมีการเริ่มเรื่อง ดำเนินเรื่อง และจบเรื่อง เพื่อสนองจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิต เจตคติ ค่านิยมของสังคม ผู้อ่านจะได้รับความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลินสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับ อัญชลี เจริญดี และอรจิรา อัจฉริยะไพบุลย์ (2563, หน้า 48) ได้กล่าวถึงนวนิยายไว้ว่า “นวนิยาย” เป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมอ่านกันอย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบัน นวนิยายสร้างขึ้นจากประสบการณ์ และจินตนาการของผู้ประพันธ์ โดยทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายอารมณ์ ตลอดจนนำเสนอสาระแนวคิดต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่าน ไม่ว่าจะป็นสารประโยชน์ที่ถ่ายทอดผ่าน ตัววรรณกรรมซึ่งส่งผลต่อสังคม นวนิยายได้รับจำแนกประเภทไว้หลากหลายแนวทาง เช่น นวนิยายแนว สะท้อนสภาพสังคม นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน นวนิยายแนวเหนือธรรมชาติ นวนิยายแนวการเมือง นวนิยายแนวอิงประวัติศาสตร์และนวนิยายรัก เป็นต้น

นวนิยายเรื่อง วงกตดอกไม้ ของคุณจินตน์ชชา มณีศรีวงษ์ชน (ไบสน) ได้รับความนิยมจากผู้อ่าน และ ถูกนำมาดัดแปลงเป็นซีรีส์ยอดนิยมในปี พ.ศ. 2565 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง GMM25 ออกอากาศทุกวันจันทร์- อังคาร เวลา 20.30 น. นวนิยายเรื่องวงกตดอกไม้ เป็นนวนิยายแนวความรัก ซึ่งผู้อ่านจะเพลิดเพลินไปกับ เรื่องราวความรักของเพื่อนที่มีแต่ความไม่ซื่อสัตย์ และมีแต่ความอิจฉาริษยา ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นถึงสภาพ สังคมการใช้ชีวิตจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน

ความน่าสนใจของวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้ อยู่ที่สร้างการสร้างตัวละครเอกฝ่ายหญิงทั้งห้าคน ให้มีภาพลักษณ์ที่มีความโดดเด่น ความงามเฉพาะบุคคล ความรู้สึกนึกคิดที่ถ่ายทอดออกมา ราชบัณฑิตยสถาน (2554, หน้า 874) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควร จะเป็นเช่นนั้น ลักษณะหรือท่าทีของบุคคลหรือองค์กรที่ปรากฏแก่ตาหรือ ความรู้สึกนึกคิดของสาธารณชน ซึ่งในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้ มีตัวละครที่น่าสนใจอยู่หลายตัว โดยเฉพาะตัวละครเอกฝ่ายหญิง เช่น แก๊งกลุ่มเพื่อนผู้หญิง ที่ตัวละครแต่ละตัวมีนิสัยอิจฉาริษยา ความแค้นพยาบาท มีความสวยงามที่โดดเด่น แตกต่างกัน ตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นนั้น บางตัวมีรูปร่างหน้าตาดี สะสวย แต่มีพฤติกรรม ที่ขาดคุณธรรม ทำตัวไม่เหมาะสม เป็นต้น ดังนั้น “ตัวละคร” จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเดินเรื่องมีความน่าสนใจ

และได้รับความนิยาม ดังที่ พงศ์ศักดิ์ สังขภิญโญ (2548, หน้า 47, 53) กล่าวไว้ว่า “ตัวละคร” หมายถึง ผู้ที่แสดงบทบาทสมมุติตามที่ผู้แต่ง หรือผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้แล้วตัวละครนั้น ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อให้เนื้อเรื่อง ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ภายในเรื่อง โดยตัวละครนับเป็น องค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของวรรณกรรม หากไม่มีตัวละครเรื่องราวต่าง ๆ ก็จะเกิดขึ้นมาไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ ตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การเดินเรื่องมีความน่าสนใจ

ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้ มีความน่าสนใจ เพราะมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ เกิดเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความซับซ้อน การเก็บความลับ เนื่องจากตัวละครดังกล่าวมีลักษณะที่ สมจริง โดดเด่น ละเอียดย่อน มีภาพลักษณ์ที่น่าสนใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รูปร่างหน้าตา

“เมธาชาตึงแขนตัวเองกลับ ไม่เกรงกลัวมีนา ในบรรดาห้าคน เมธาชา ขึ้นชื่อเรื่องไม่ ยอมคนที่สุด เธอเป็นสาวมั่น ตาคมเฉียว ดูเช็กซีริมฝีปากรูปกระจับ มีไฟเม็ดเล็กเหนือริม ฝีปากด้านขวา และชอยผมสั้นแบบบ๊อบเท”

(เมธาชา, หน้า 13)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นลักษณะของ เมธาชา ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ภายนอก คือ ดวงตาดวงตาคมเฉียว ดูแล้วเช็กซี ปากเป็นกระจับ มีไฟบนริมฝีปาก อีกทั้งเธอยังมีทรงผมที่สั้นเป็นทรงบ๊อบเท เป็นภาพลักษณ์ ภายนอกที่บุคคลอื่นสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสดงถึงลักษณะที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง

“...สาวร่างเล็กเต็มไปด้วยความเป็นห่วงด้วยใจจริง ธิดาวลัยเหมือนจะเข้าใจ ความหมายของสร้อยดี สาวร่างเล็กกอดอก หันไปมองทางอื่น "วัน ๆ แกลองคิดดูอีกทีนะ นี่มันชีวิตของแกทั้งชีวิต แกจะเอามัน ไปผูกไว้กับคนอื่นโดยที่ตัวแกเองอาจจะทุกข์ใจไป ทั้งชีวิตแบบนี้จะเหอ...”

(สร้อยดี, หน้า 485)

จากตัวบทข้างต้นทำให้ได้เห็นว่า สร้อยดี มีพฤติกรรมแสดงการเป็นห่วงเพื่อน กล่าวคือ ในเรื่องของการตกเตือนสิ่งที่ไม่ดีไม่ควรกระทำ เพื่อให้เพื่อนของเธอเปลี่ยนใจ เปลี่ยนความคิดจากสิ่งที่คิดให้เป็นไปตาม สิ่งที่ถูกต้อง จากการพูดของเธอ เห็นได้จากการพูดโน้มน้าว เพื่อต้องการให้เพื่อนเปลี่ยนใจ แสดงให้เห็นถึง สร้อยดีมีเจตนาที่ดี มีเมตตา ไม่อยากให้เพื่อนมีความทุกข์ไปทั้งชีวิต เพราะสร้อยดีรู้ถึงผลที่ตามมาว่าไม่สามารถ มีความสุขได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ตัวละครที่เป็น “ผู้หญิง” ในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้ มีลักษณะที่โดดเด่น น่าสนใจ ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาพลักษณ์มีผู้ศึกษาไว้อย่างหลากหลาย เช่น วัฒนชัย หมั่นยิ่ง (2533) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของผู้ปกครองในบทละคร รามเกียรติ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี, พิณอำไพ สิริบุษยะ (2543) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ชนกลุ่มน้อยในนวนิยายไทย: การวิจารณ์เชิงสังคม, สารภี ขาวดี (2546) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ตำรวจไทยในนวนิยายของวสิษฐ เดชกุญชร, พัชรารัตน์ จินนิกร (2559) ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในวรรณกรรมเรื่องผู้ชนะสิบทิศ, ประเสริฐ ไพศาลสุทธิสิน (2547) ศึกษาเรื่อง จะเด็ดและตัวละครหญิงในผู้ชนะสิบทิศ, อรจิรา อัจฉริยไพบูลย์ (2550) ศึกษาเรื่อง กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครชายในผู้ชนะสิบทิศ, นวรัตน์ เจริญทอง (2548) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ผู้หญิงในเรื่องสั้นของศรีดาวเรือง, นฤมล กระจ่างโฉม (2563) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน ที่นำเสนอเป็นตัวละครโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2560-2561, อโนชา ศีลาแก้ว (2550) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเหนือที่สะท้อนให้เห็นในนวนิยายไทยร่วมสมัย, ปอริณทร์ เพ็ญศิริ (2551) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีผ่านภาพโฆษณาในนิตยสารสตรี, มารศรี สอทิพย์ (2551) ศึกษาเรื่อง เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช, สุนทร คำยอด (2552) ศึกษาเรื่อง การสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงเหนือในนวนิยายของ อ.ไชยวรรศิลป์, อวิสตากานต์ ภูมิ (2555) ศึกษาเรื่อง การแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล: กรณีศึกษา ที่ขับร้องโดยธนพร แวกประยูร, เพชรินทร์ นาทศรีทา (2554) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์หญิงไทยในวรรณกรรม ที่ได้รับรางวัลซีไรต์, เอวิตรา ศิระสาตร์ (2553) ศึกษาเรื่อง คู่กรรมกับความคิดของผู้เสพที่มีต่อภาพลักษณ์ของชาวญี่ปุ่น และความเป็นญี่ปุ่น, นฤมล กระจ่างโฉม (2563) ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของ กฤษณา อโศกสินที่นำเสนอเป็นละครโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2560 - 2561 เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยปรับกรอบแนวคิดจากงานวิจัยของ นฤมล กระจ่างโฉม (2563) เรื่อง “ภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน” ดังต่อไปนี้

1. ภาพลักษณ์ภายนอก
 - 1.1 รูปร่างหน้าตา
 - 1.2 การพูด
2. ภาพลักษณ์ภายใน
 - 2.1 เชิงบวก

2.1.1 ด้านมีคุณธรรม

- 1) มีเมตตา
- 2) ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน
- 3) มีความกตัญญูกตเวที

2.1.2 ด้านมีวุฒิภาวะ

- 1) ารู้ความสามารถ
- 2) รักนวลสงวนตัว
- 3) ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้

2.2 เชิงลบ

2.2.1 ขาดคุณธรรม

- 1) ความแค้นพยาบาท
- 2) ไม่ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน

2.2.2 ขาดวุฒิภาวะ

- 1) ทำตัวไม่เหมาะสม ไม่รักนวลสงวนตัว
- 2) ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรมเรื่อง วงกตดอกไม้ ของใบสน จัดพิมพ์เมื่อปี 2561 โดยสำนักพิมพ์ แจ่มใส จำนวน 557 หน้า

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 รวบรวมบทบรรยาย และบทสนทนาที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิง ได้แก่ เมธาดา มีนา พันทิวา ธิดาวัลย์ และสร้อยศรี จากวรรณกรรมเรื่อง วงกตดอกไม้ ของใบสน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์

2.3 เข้าสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ตามกรอบที่ได้กำหนดไว้ขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ภายนอก

- 1.1 รูปร่างหน้าตา
- 1.2 การพูด

2. ภาพลักษณ์ภายใน

- 2.1 เชิงบวก
 - 2.1.1 ด้านมีคุณธรรม

- 1) มีเมตตา
- 2) ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน
- 3) มีความกตัญญูทุกเวที

2.1.2 ด้านมีวุฒิภาวะ

- 1) ความรู้ความสามารถ
- 2) รักนวลสงวนตัว
- 3) ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้

2.2 เชิงลบ

2.2.1 ขาดคุณธรรม

- 1) ความแค้นพยาบาท
- 2) ไม่ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน

2.2.2 ขาดวุฒิภาวะ

- 1) ทำตัวไม่เหมาะสม ไม่รักนวลสงวนตัว
- 2) ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้

3. สรุปผลการวิเคราะห์ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพของรูปร่างหน้าตา บุคลิกลักษณะ และการแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวละครที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินเรื่อง ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านรับรู้ เกิดเป็นมโนคติ และมีอารมณ์ร่วมไปกับตัวละครนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีภาพลักษณ์ทั้งหมด 2 ประเด็น ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ภายนอก พบ 2 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านรูปร่างหน้าตา พบจำนวน 5 ตัวละคร เช่น

“...ธิดาวัลย์แม้ริมฝีปาก เธอเป็นสาวฉลาด หน้าเรียว ตาเรียว ริมฝีปากอวบอิม เวลาปกติเธอเป็นผู้หญิงที่สามารถจะน่ารัก และดูเป็นผู้ใหญ่ได้ในเวลาเดียวกัน ...”

(ธิดาวัลย์, หน้า 14)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่าภาพลักษณ์ของ ธิดาวัลย์ แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ภายนอกที่งดงาม กล่าวคือ มีใบหน้าเรียวสวย ตาเรียวแหลมคม ริมฝีปากอวบอิม ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ภายนอกที่บุคคลอื่นสามารถมองเห็นได้ว่าธิดาวัลย์นั้นเป็นคนที่มีความน่ารัก มีเสน่ห์ เข้าถึงยาก แต่มีความน่ารักอยู่ในตัวเอง

1.2 ด้านการพูด พบจำนวน 3 ตัวละคร เช่น

“...เฮ้ย ฉันว่าอย่าเลยแก ธิดาวลัยรีบแย้งขึ้นมา แอบดูโทรศัพท์คนอื่นมันไม่ดีนะเว้ย มีน...”

(ธิดาวลัย, หน้า 232)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า ธิดาวลัย มีการใช้คำพูดที่แสดงถึงความกลัวที่มีอยู่ในใจ มีความวิตกกังวล กล่าวคือ คำใช้อารมณ์ในการพูดด้วยเสียงที่สูง ทำให้อีกฝ่ายเกิดอาการตกใจได้ เพราะที่เธอได้ใช้คำพูดนี้ออกไป ธิดาวลัยรู้ว่าในโทรศัพท์นั้นมีความลับที่เกี่ยวข้องกับตัวเธออยู่ จึงใช้คำพูดที่เบี่ยงเบนให้อีกฝ่ายรู้สึกผิด เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความผิดของตัวเอง

2. ภาพลักษณ์ภายใน

2.1 ภาพลักษณ์ภายในเชิงบวก

2.1.1 ด้านมีคุณธรรม พบ 3 ด้าน ได้แก่

1) มีเมตตา พบจำนวน 5 ตัวละคร เช่น

“...เหลือฉันไง เหลือพวกเราไง แยกยังมีพวกเรายู่นะแพรว มีนาพูด พลังวิ่งไปหน้าประตูห้องนอนพันทิวา เปิดประตูเถอะแพรว เราต้องคุยกัน แยกยังมีพวกเรายู่นะ...”

(มีนา, หน้า 24)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่าลักษณะภาพลักษณ์ภายในเชิงบวกของมีนา กล่าวคือ มีนาเป็นคนจิตใจดี มีเมตตาและพร้อมที่จะให้กำลังใจแก่ผู้อื่น ที่พยายามเข้าไปช่วยเพื่อน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นนั้นได้

2) ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน พบจำนวน 2 ตัวละคร เช่น

“...ไม่มี ฉันจะก๊อปปี้ไปทำไมวะ ธิดาวลัยถามพร้อมถอนหายใจ แกอาจจะอยากแก้แค้นจู่ ๆ พันทิวาที่เจียบที่สุดในห้องก็พูดขึ้น ทุกสายตาหันไปมองพันทิวาที่นั่งอยู่ในชุดเจ้าสาวบนโซฟาริมสุด ...”

(ธิดาวลัย, หน้า 15)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นภาพลักษณ์ภายในของธิดาวลัย ด้านการซื่อสัตย์ต่อเพื่อน กล่าวคือ ใช้คำพูดปฏิเสธทันที และพูดด้วยการอธิบายเหตุผลเพื่อให้เข้าใจว่าตัวเธอนั้นจะทำไปเพื่ออะไร ไม่มีผลประโยชน์ที่จะทำลงไป พยายามแสดงให้เห็นถึงการมีเจตนาที่ดี เพื่อแทนการปฏิเสธที่ไม่มีเหตุผล

3) มีความกตัญญูทเวที พบจำนวน 1 ตัวละคร ได้แก่

“...มีนารักและสนิทกับยายของชานนท์มาก ตอนที่เธอเกิด ปู่ย่าตายาย ของเธอต่างก็จากโลกไปกันหมดแล้ว ดังนั้นเมื่อได้เจอยายของแฟนหนุ่ม เธอจึงรู้สึกถูกชะตาอย่างประหลาด ทำให้ถ้ามีโอกาสก็จะแวะเวียนไปเยี่ยม อยู่เสมอ...”

(มีนา, หน้า 24)

จากตัวบทข้างต้นเห็นว่า มีนา มีการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักและความเมตตา กับยายของชานนท์มากซึ่งทำให้เธอเกิดความสนิทสนม กล่าวคือ เพราะในชีวิตเธอไม่เคยเจอใคร ทำให้เธอมีความรู้สึกโดดเดี่ยว และน่าสงสารมาก มองไปทางไหนก็ไม่มีญาติผู้ใหญ่ เมื่อมีนาได้เจอยายของแฟนเธอ ทำให้เธอเกิดความรู้สึกที่ดีกับยายของแฟน เพราะเธอไม่มีญาติผู้ใหญ่ที่จะคอยมอบความรัก ความเอ็นดูแก่เธอ เมื่อเธอได้มาเจอยายของแฟนจึงทำให้เธอมีรู้สึกว่าได้รับความรักและความเอ็นดูจากยาย มีนาจะแวะไปเยี่ยมยายบ่อยครั้งอยากใหยายรับรู้ว่ามีนานั้นคอยอยู่ข้าง ๆ ซึ่งการแวะเยี่ยมผู้ใหญ่ ทำให้ท่านดีใจด้วยได้มีลูกหลานมาหาทำให้เธอมีความผูกพันมากขึ้นเรื่อย ๆ

2.1.2 ด้านมีวุฒิภาวะ พบ 3 ด้าน ได้แก่

1) ความรู้ความสามารถ พบ 2 ตัวละคร เช่น

“...ความโชคดีที่ธิดาวัลย์เรียนจบแล้วในตอนนั้น ด้วยเกรดระดับเกียรตินิยม จึงกลับมานั่งเก้าอี้ประธานบริษัทได้ทันเวลา ก่อนที่ญาติพี่น้องคนอื่นจะ พากันซุบมือเปิบโดยอาศัยช่วงที่แม่ของเธออ่อนแอ...”

(ธิดาวัลย์, หน้า 86)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า เมื่อธิดาวัลย์เรียนจบด้วยเกรดที่ดีมากเป็นเกรดระดับเกียรตินิยม จึงสะท้อนให้เห็นว่าธิดาวัลย์มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน มีความรู้ ความสามารถ จนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาอันดับหนึ่ง และจากความรู้ที่เธอได้ศึกษาเล่าเรียนมา จนทำให้เธอได้เข้ามาทำงานในตำแหน่งประธานบริษัทได้ ด้วยวิชาความรู้และความสามารถของตัวเองที่ได้นำมาพัฒนาทักษะในด้านการทำงาน

2) รักนวลสงวนตัว พบจำนวน 1 ตัวละคร ได้แก่

“...บนหน้าตักมีนา มีนามองเมื่อนั้น พลันเข้าใจเจตนาที่ชายหนุ่มต้องการ อยู่เลย เตียวมีนกลับแก้กษีเอง เหยหน้าพูดอย่างจริงจัง "นนท์ ตอนนี้ไม่ใช่เวลา เรื่องที่นนท์เคยขอไว้ มีนบอกว่ายังไม่พร้อม วันนี้มีนยังไม่พร้อม ชานนท์ถึงมือกลับด้วยความไม่พอใจ "ได้" ...”

(มีนา, หน้า 34)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า มีนา มีการกระทำที่รักนวลสงวนตัวมาก ซึ่งเห็นได้จากพฤติกรรมที่เธอได้ปฏิบัติต่อแฟนของเธอ กล่าวคือ เมื่อแฟนของเธอนั้นพยายามเข้าหาเธอที่จะถูกเนื้อต้องตัวเธอแต่เธอก็กลับมีการกระทำที่พยายามออกห่างจากแฟน อีกทั้งมีการใช้คำพูดในการปฏิเสธเมื่อแฟนของเธอนั้นอาสาสมัครจะไปส่งเธอเองที่ห้องพักของเธอ เพราะเธอรับรู้ถึงความไม่ปลอดภัย รู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจึงมีการปฏิเสธในความมีน้ำใจของชายหนุ่มแฟนของเธอ ซึ่งการกระทำของมีนาในลักษณะดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่ามีนาเป็นคนที่กล้าพูด กล้าทำ และกล้าที่จะตัดสินใจได้รวดเร็ว เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในอนาคตให้กับตัวเอง แสดงให้เห็นว่าเธอนั้นรักตัวเองมากพอที่จะไม่ยอมให้ใจกับคนอื่นไปโดยง่าย

3) ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ พบจำนวน 2 ตัวละคร เช่น

“...เขากลับเลี้ยวไปทางซ้ายแทนที่จะเลี้ยวไปทางขวาอย่างทุกที ยิ่งทำให้มีนามั่นใจได้ว่าข้อสันนิษฐานของเธอถูกต้อง หญิงสาวหยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมา กดโทรหาแฟนหนุ่ม รอไม่กี่อึดใจซอซอรับสาย “ว่าไงคะ” เสียงนุ่มๆ ของชายหนุ่มทำให้เธอขำตัวเอง เสียงแบบนี้แหละ ที่ทำให้เธอตายใจ คิดว่าเขามีเธอแค้นคนเดียวมาตลอด “จะโทรมาถามคะ ว่าถึงไหนแล้ว มีนาพูดเสียงอ่อน แต่สายตายังจับจ้องที่รถของแฟนหนุ่มคันด้านหน้า โกลัจะถึงบ้านแล้วคะคำตอบของซอซอทำให้มีนาส่ายหน้า โทกหน้าด้าน ๆ อ้อ งั้นขั้บรลดี ๆ นะคะ ...”

(มีนา, หน้า 117)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า มีนา มีพฤติกรรมที่มีสติ ใจเย็น ไม่ว่าจะมีความสามารถควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้เห็นได้จากการกระทำของนันทน์แฟนหนุ่มของมีนา เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความไม่เชื่อใจกันเนื่องจากปกติเมื่อถึงทางแยกนันทน์จะต้องเลี้ยวขวาเพื่อกลับบ้านของเขา แต่เมื่อไฟเขียวเขากลับเลี้ยวซ้ายแทน ซึ่งในขณะนั้นมีนากำลังคุยอยู่ และทำให้มีนามั่นใจในความคิดของตัวเอง ในความคิดของมีนากลับคิดว่าแฟนของตัวเองนั้นรักเธอมาตลอด เธอฉลาดและมีไหวพริบมากเธอเลยหยิบโทรศัพท์ และโทรหา มีนาพูดว่าถึงไหนแล้วแต่ด้วยความฉลาดของมีนา และการควบคุมอารมณ์ จึงทำให้นันทน์ไม่รู้ว่ามีนามองอยู่จากรถคันด้านหลัง และแฟนหนุ่มของเธอบอกว่ากำลังจะถึงบ้านแล้ว ซึ่งการพูดของนันทน์ทำให้มีนาถึงกับส่ายหน้าเพราะนันทน์ยังพูดโกหกแบบหน้าตาเฉยเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น และมีนาพูดว่า “งั้นขั้บรลดี ๆ นะ ถึงบ้านแล้วบอกด้วย” จากคำพูดการตอบกลับของมีนากับแฟนหนุ่มของเธอ แสดงให้เห็นถึงมีนาใจเย็น ตั้งสติ สามารถควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ แม้กระทั่งในขณะนั้นเธอสามารถไว้วางใจหรือได้เถียงได้ แต่เธอก็ปล่อยให้ไปตามทางการโกหกของชายหนุ่ม

2.2 ภาพลักษณ์ภายในเชิงลบ

2.2.1 ด้านขาดคุณธรรม พบ 2 ด้าน ได้แก่

1) ความแค้นพยาบาท พบจำนวน 2 ตัวละคร เช่น

“...แกเห็นทั้งหมดนี้แล้วนี่!” ธิดาวลัยลุกขึ้นยืน “วินตคนรกทั้งเป็น ก็เพราะมัน! แก
ยังจะบอกว่าฉันไม่ควรทำอีกหรือ...”

(ธิดาวลัย, หน้า 520)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า ธิดาวลัย มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความแค้น
พยาบาทต่อเพื่อนของเธอ กล่าวคือ เมื่อในอดีตเธอได้รู้ว่าเพื่อนของเธอนั้น มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ทำ
ให้น้องชายของเธอเหมือนกับคนที่ตายทั้งเป็น เป็นเจ้าชายนิรโทษจากเหตุที่เกิดขึ้น และได้มีเพื่อนของเธอที่มี
ส่วนเกี่ยวข้อง แต่ไม่มีวีแววที่เพื่อนเธอจะช่วยทำให้น้องชายของเธอได้เหมือนกับร่างที่ไร้วิญญาณ ถึงแม้ยังจะ
หายใจอยู่ธิดาวลัยฝังใจกับเรื่องนี้มาก จึงทำให้เกิดความแค้นความพยาบาทกับเพื่อนมาโดยตลอด

2) ไม่ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน พบจำนวน 1 ตัวละคร ได้แก่

“...ธิดาวลัยตกใจเล็กน้อย แต่เมื่อหันมองหน้าชายหนุ่มซัด ๆ จึงเปลี่ยน ความตกใจ
เป็นรอยยิ้ม เธอเอี้ยวตัวไปจับกับชายหนุ่มที่โอบกอดเธอไว้จาก ด้านหลังด้วยความรัก
ธิดาวลัยกระซิบพร้อมอมยิ้ม “ก็คิดถึงแล้วนี่คะ” ชายคนนั้นกอดจูกลงบนแก้มขาวนวล
ของเธอ คนทั้งคู่หัวร่อต่อกระซิกกัน ธิดาวลัยจูงมือชายคนนั้นเดินไปทางลิฟต์ ทั้งคู่คลอ
เคลียกันเข้าไปด้านในจนกระทั่งประตูลิฟต์ปิดลง...”

(ธิดาวลัย, หน้า 46)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า ธิดาวลัย คิดไม่ติดต่อเพื่อนของตัวเอง กล่าวคือ เธอ
ได้แอบคบกับแฟนของเพื่อนรักในกลุ่มที่ชื่อว่ามินาคนที่ธิดาวลัยมีความสัมพันธ์ด้วย ทั้งสองฝ่ายมีความผิดรู้ว่า
แอบคบกัน และยังรู้ว่าขานนท์เป็นแฟนของมินา แต่เลือกที่จะไม่สนใจโกหกต่อเพื่อนของเธอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า
ธิดาวลัยมีภาพลักษณ์ที่เปรียบเสมือนการไม่ซื่อสัตย์ และการหักหลังเพื่อนของเธอ

2.2.2 ด้านขาดวุฒิภาวะ พบ 2 ด้าน ได้แก่

1) ทำตัวไม่เหมาะสม ไม่รักนวลสงวนตัว พบจำนวน 2 ตัวละคร เช่น

“...เมธาซาตึงคอเสื้อให้กว้างขึ้น อวดนีนอกอวบอิม ใช้นิ้วตึงกระโปรงรัดรูป ให้
มองเห็นส่วนโค้งชัดเจน จากนั้นจึงปิดผมไปด้านหลัง พร้อมเดินไปยังโซฟาที่พี่พิชญ์นั่งอยู่
ด้วยเสน่ห์ เปี่ยมล้นที่เธอมีทั้งหมด...”

(เมธาซา, หน้า 29)

จากตัวบทข้างต้น ทำให้เห็นว่ากรกระทำของ เมธาซา ไม่เหมาะสมยังขาดใน
เรื่องของการขาดศีลธรรม ของหญิงไทย ในการรักนวลสงวนตัวเนื่องจากเมธาซาปล่อยตัวเองพยายามเข้าหา
เพศตรงข้าม อวดหน้าอกของเธอที่ขาวอวบอิม และตึงกระโปรงให้ดูรัดรูปขึ้น ทำให้เห็นเป็นรูปเป็นร่างที่ชัดเจน

เพื่อต้องการความสนใจจากเพศตรงข้าม เธอได้ปิดผมไปข้างหลังเพื่อแสดงความมั่นใจที่พร้อมจะเข้าไปหาเพศตรงข้ามอย่างมั่นใจ ซึ่งทำให้เห็นถึงการกระทำดังกล่าวของเธอในทางที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม

2) ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ พบจำนวน 2 ตัวละคร เช่น

“...เมธาชาตัวสั้น ควบคุมตัวเองไม่ได้ ถ้ามีสติมากกว่านี้เธอคงรีบอธิบาย เรื่องทั้งหมดและบอกความจริง แต่ด้วยความกลัวที่มีมากกว่าเอาชนะ สติสัมปชัญญะทั้งหมดมือจึงคว้ากระเป๋าที่ตกอยู่บนพื้น วิ่งลงบันไดอย่างรวดเร็ว ที่สุด...”

(เมธาชา, หน้า 445)

จากตัวบทข้างต้นทำให้เห็นว่า เมธาชา มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงอาการควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ มีจิตใจที่มีความกังวล กล่าวคือ เมื่อเธอมีปัญหาแต่เธอไม่สามารถแก้ไขได้ พยายามเข้าไปที่จะอธิบายด้วยเหตุผล แต่อีกฝ่ายไม่ยอมไม่ฟังอะไรทั้งสิ้น จึงได้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น ธาริณีตกบันไดเลือดเต็มหน้าเธอจึงเกิดอาการตกใจแต่เธอไม่ได้มีความผิด แต่สถานการณ์ตอนนั้นทำให้เธอเกิดอาการที่ไม่สามารถควบคุมได้จึงคิดวิ่งหลบหนีไป

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ผลการวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” มีประเด็นทั้งหมด 2 ประเด็น ซึ่งผลการวิจัยเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยนฤมล กระจ่างโฉม (2563) ที่ศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน ที่นำเสนอเป็นละครโทรทัศน์ปี พ.ศ. 2560 - 2561” พบว่า ผลการวิจัยพบภาพลักษณ์ของตัวละครที่สอดคล้องกันจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ภาพลักษณ์ภายนอกด้านรูปร่างหน้าตา ภาพลักษณ์ภายในเชิงบวก ประกอบด้วยด้านคุณธรรม และด้านความมีวุฒิภาวะ ภาพลักษณ์ภายในเชิงลบประกอบด้วยด้านการขาดคุณธรรม และด้านการขาดวุฒิภาวะ และส่วนประเด็นที่แตกต่างกัน ได้แก่ บทบาทความเป็นภรรยา บทบาทความเป็นมารดา และบทบาทการประกอบอาชีพ

นอกจากนี้เมื่อนำผลการวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ พัชราวลี จินนิกร (2559) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในวรรณกรรม เรื่องผู้ชนะสิบทิศ” พบว่า ผลการวิจัยพบภาพลักษณ์ของตัวละครที่สอดคล้องกันจำนวน 2 ประเด็น คือ ภาพลักษณ์เชิงบวก ได้แก่ ด้านมีคุณธรรม และด้านวุฒิภาวะ ภาพลักษณ์เชิงลบ ได้แก่ ด้านขาดคุณธรรม และด้านขาดวุฒิภาวะ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้ เป็นการศึกษาลักษณะของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรม เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด และทัศนคติบาง

ประการจากผู้เขียนสู่ผู้อ่าน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ทำให้สามารถเข้าใจภาพลักษณ์ตัวละครฝ่ายหญิงในวรรณกรรม และเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจแก่ผู้อ่านมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” ในครั้งนี้ผู้อ่านสนใจเขียนภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมนำเอาความรู้ทักษะที่ได้ไปสร้างภาพลักษณ์ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ตัวละครในวรรณกรรมเรื่องใหม่ได้

1.2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรม หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาพลักษณ์ตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมของนักเขียนท่านอื่น

2.2 ควรศึกษา “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” ในประเด็นอื่น ๆ เช่น การใช้ภาษา กลวิธีการสร้างตัวละคร เป็นต้น

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อศึกษา “ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมเรื่องวงกตดอกไม้” จัดพิมพ์เมื่อปี 2561 โดยสำนักพิมพ์ แจ่มใส เป็นการศึกษาตัวละครหญิงแบบเจาะจง จำนวน 5 ตัว ได้แก่ พันธิดา มีนา เมธธา ธิดาวัลย์ และสร้อยดี

งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผศ.ปรีดา เกื้อก่ออ่อน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.รุ่งรัตน์ ทองสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และเป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางภาษาไทย ที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งคอยให้คำแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้าด้านเนื้อหา เอกสารประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และความอนุเคราะห์จากพ่อกับแม่ ในการสนับสนุนงบประมาณในการทำงาน และคอยให้คำแนะนำตลอดจนจบภาคเรียน จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในลำดับต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

- นฤมล กระจำโนม. (2563). *ภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน ที่นำเสนอเป็นตัวละครโทรทัศน์ในปี พ.ศ. 2560-2561*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. [ออนไลน์], <http://www.cmruir.cmru.ac>.
- นวรรตน์ เจริญทอง. (2548). *ภาพลักษณ์ผู้หญิงในเรื่องสั้นของศรีดาวเรือง*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปอรินทร์ เพ็ญศิริ. (2551). *การวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอภาพลักษณ์สตรีผ่านภาพโฆษณาในนิตยสารสตรี*. [หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. [ออนไลน์], <https://search.lib.cmu.ac.th/>
- ปัทมา ทีมประเสริฐกุล. (2547). *ภาพลักษณ์พระมหากษัตริย์ไทยในวรรณคดีสมัยอยุธยา*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. [ออนไลน์], <http://www.sure.su.ac.th/>
- พงศศักดิ์ สังขภิญโญ. (2548). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาความรู้พื้นฐานทวารวณกรรม*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- พัชรวาลี จินนิกร. (2559). *การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในวรรณกรรมเรื่องผู้ชนะสิบทิศ*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา. [ออนไลน์], http://digital_collect.lib.buu.ac.th/
- พินอำไพ สิริบุษกะ. (2543). *ภาพลักษณ์ชนกลุ่มน้อยในนวนิยายไทย: การวิจารณ์เชิงสังคม*. [วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. [ออนไลน์], <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/>
- เพชรินทร์ นาทศรีทา. (2554). *ภาพลักษณ์หญิงไทยในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลซีไรต์ของนักเขียนหญิง*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [ออนไลน์], <https://opac01.stou.ac.th/>
- มารศรี สอทิพย์. (2551). *เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช*. [วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. [ออนไลน์], <http://cuir.car.chula.ac.th>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วัฒนชัย หมั่นยิ่ง. (2552). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในนวนิยายของสุวัฒน์ วรดิลก ในช่วง พ.ศ. 2492-พ.ศ.2528*. [วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. [ออนไลน์], <https://dric.nrct.go.th/Searc>

- สารภี ขาวดี. (2543). *ภาพลักษณ์ตำรวจไทยในนวนิยายของ วลีษฐ เดชกุญชร*. [ปริญญาานิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. [ออนไลน์], <http://thesis.swu.ac.th>
- สุนทร ค่ายอด. (2552). *การสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงเหนือในนวนิยายของ อ.ไชยวรรศิลป์*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.[ออนไลน์], <https://cmudc.library.cmu.ac.th/>
- อวิสตากานต์ ภูมิ. (2555). *การแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล: กรณีศึกษาบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร*. [วิทยานิพนธ์หลักสูตรดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร. [ออนไลน์], <http://www.sure.su.ac.th/>
- อรจิรา อัจฉริยไพบุลย์. (2550). *กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครชายในผู้ชนะสิบทิศ*. [วิทยานิพนธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. [ออนไลน์], <http://thesis.swu.ac.th>